

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stíbrala a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobkyně: **CETIN, a.s.**, IČO 04084063
sídlem v Praze 9, Českomoravská 2510/19
zastoupeného Mgr. Jiřím Melkusem, advokátem
sídlem v Praze 1, Washingtonova 1624/5

proti
žalované: **APM stavební s.r.o.**, IČO 24318418
sídlem v Praze 3, Husinecká 903/10
zastoupené Mgr. Václavem Dařbujanem, advokátem
sídlem v Liberci, Jungmannova 351/2

o 123 469 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 č. j. 12 C 595/2018-140 z 8. července 2020,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni 123 469 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 4. 1. 2017 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení před soudy obou stupňů 124 115,70 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

Odůvodnění:

1. Žalobkyně podala včasné odvolání proti rozsudku, jímž byla žaloba o zaplacení 123 469 Kč s příslušenstvím zamítnuta a uloženo jí zaplatit žalované náklady řízení.
2. Namítala, že soud věc nesprávně právně posoudil. Především proto, že se nezabýval odpovědností žalované za škodu dle § 2926 o. z., ačkoli žalovaná způsobila při provádění prací škodu na nemovité věci. Šlo o poškození kabelů – součástí sítě elektronických komunikací přičemž dle § 104 odst. 10 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, síť takových komunikací včetně podzemního vedení není součástí pozemku. Podle komentáře k ust. § 498 o. z. (JUDr. Karel Svoboda, Ph.D; Wolters Kluwer) jsou i inženýrské sítě nemovitou věcí, jestliže je nelze od pozemku oddělit bez porušení jejich podstaty. Komentář k § 498 o. z. Lavický, P. a kol.; C.H.Beck uvádí, že přirozenou zvláštní nemovitou věcí je věc, o níž to stanoví jiný právní předpis. Jestliže síť elektronických komunikací není součástí pozemku, je třeba ji považovat za věc nemovitou. Tento právní závěr vyplývá též z důvodové zprávy k novelizaci zákona č. 127/2005 Sb. provedené v souvislosti s přijetím o. z., konkrétně k § 104 odst. 10 zákona. Síť elektronických komunikací je technicky složitá a finančně náročná, je umístěna napevno pod povrchem země a nelze ji přenést z místa na místo bez porušení její podstaty. Pak je žalovaná za škodu na kabelech odpovědná bez možnosti liberace. K stejnému závěru dospěl Okresní soud v Opavě v rozsudku č. j. 138 C 51/2018-91.
3. Dále žalobkyně vznesla podrobně námitky k závěrům soudu o existenci liberačních důvodů na straně žalované z hlediska odpovědnosti dle § 2924 o. z., popř. § 2910 či 2910 o. z., přičemž tyto námitky spočívaly zejména na nesprávných skutkových zjištěních soudu (z hlediska místa provádění prací, vynaložení veškeré péče – zjišťování existence sítě v pozemku, uložení kabelu, použití těžké techniky, způsobu provádění prací a neuzavření smlouvy o dílo).
4. Navrhla proto rozsudek změnit a žalobě vyhovět.
5. Žalovaná podala včasné odvolání do výroku o nákladech řízení. Veškeré náklady uvedla a vyčíslila, nicméně soud jí náhradu nepřiznal v požadovaném rozsahu, aniž by se vyjádřil k tomu, proč některé náklady považuje za neúčelné. Uvedla konkrétní úkony, za které měla být též přiznána odměna a důvody, pro které byly účelné, stejně jako náklady spojené s cestami advokáta do Prahy a zpět. Navrhla výrok změnit tak, že výše nákladů bude činit 109 439,09 Kč.
6. K odvolání žalobkyně se vyjádřila. Je zřejmé, že inženýrské sítě nebyly řádně umístěny, když sama žalobkyně tvrdí, že byly poškozeny pouhým přejížděním buldozeru. Prováděné práce se nijak netýkaly těchto sítí jakožto údajně věci nemovité, tudíž tu není příčinná souvislost ve smyslu § 2926 o. z. Kromě toho tyto sítě měly spíše povahu věci movité. Sestávají z mnoha součástí, z nichž některé mohou mít povahu věci nemovité a jiné povahu věci movité. To by bylo třeba posoudit vždy individuálně. Ty jejich části, které jsou přenositelné z místa na místo bez porušení jejich podstaty, budou věci movitou. Podle § 509 o. z., může jít o předměty, které ze své povahy pravidelně zasahují více pozemků, což může svědčit výkladu, že veškeré inženýrské sítě jsou movitými věcmi. Zákonná povinnost umístění sítí v určité hloubce má svůj význam. Jinak by byl odpovědný např. i zahradník, který by při rytí poškodil síť umístěnou 5 cm pod povrchem, což je absurdní. Povinnost zjišťovat, zda v pozemku nevedou sítě, svědčila objednateli a ten ji ujistil, že nevedou. Proto nelze po žalované spravedlivě požadovat, aby podnikala další činnost k zabránění škodě.
7. Dále poukázala na ust. § 2918 o. z., o snížení náhrady škody poměrně k tíži strany, která se spolupodílela na vzniku škody. Jelikož inženýrské sítě byly uloženy v neodpovídající hloubce, podílela se žalobkyně na vzniku škody v rozsahu 100%. V předmětném pozemku se žádné inženýrské sítě nacházet neměly. Samotné porušení povinností dle § 101 odst. 2 zákona o elektronických komunikacích může odůvodnit vznik obecné odpovědnosti za škodu dle § 2910 o.

z., nikoli dle § 2926 o. z., jak dovodil Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 5329/2016. Úprava o předcházení škodě a liberačních důvodech v uvedeném zákoně by měla mít přednost před úpravou v o. z., jakožto úprava speciální. Dále se vyjádřila k otázce důkazního břemene a skutkových výhrad žalobkyně s tím, že žalobkyni byly známy všechny rozhodné skutečnosti a bylo její odpovědností, jak tento skutkový stav vyhodnotí. Navrhla rozsudek ve výroku o věci samé potvrdit.

8. Žalobkyně se vyjádřila k odvolání žalované do výroku o nákladech řízení. Jelikož považuje rozsudek za věcně nesprávný, neměla by žalovaná mít právo na jejich náhradu. Jinak ovšem tu byly podmínky pro nepřiznání náhrady nákladů dle § 150 o. s. ř., když fakticky žalovaná způsobila žalobkyni škodu. V případě přiznání náhrady žalované by jejich výše měla být nižší, než soud uvedl, když se zástupce neúčastnil vyhlášení rozsudku.
9. Odvolací soud přezkoumal rozsudek v rozsahu dotčeném odvoláním dle §§ 212, 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a shledal, že odvolání žalobkyně je namístě vyhovět, byť z jiných důvodů.
10. Soud I. stupně provedl ve věci obsáhlé dokazování, které také náležitě zhodnotil a svá zjištění (včetně tvrzení, která prokázána nebyla) také v odůvodnění rozsudku podrobně uvedl. Tyto závěry jako přesvědčivé akceptuje i soud odvolací. Skutkové výhrady žalobkyně vesměs opakují argumentaci použitou před soudem I. stupně, s níž se uvedený soud řádně vypořádal. Řada z nich ovšem vzhledem k jinému právnímu posouzení věci není významná.
11. Jak již soud I. stupně uvedl, mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že buldozer provozovaný žalovanou jako subdodavatelem společností Eurovia CS a.s. a SYNER, s. r. o., které práce v obci Libštát, Košťálov prováděly, při pracích v květnu 2016 poškodil kabely žalobkyně vedoucí pod pozemkem (2 metalické a jeden optický), že straně žalující vznikla škoda v žalované výši. Práce byly prováděny velkým buldozerem na pozemku označeném a odsouhlaseném jak objednatelem, tak dodavatelem, přičemž žalovaná byla opakovaně ujistěna objednatelem, že pozemkem nevedou žádné kabely. Práce byly prováděny v souladu se zadáním. Kabely nebyly umístěny v předepsané hloubce 60 cm, ale toliko 50 cm, někde i méně (35-38 cm).
12. Soud I. stupně věc správně právně posoudil, pokud jde o možnou odpovědnost žalované za škodu způsobenou provozní činností dle § 2924 o. z., a prokázání liberačních důvodů. V tomto směru se odvolací soud s rozsudkem ztotožňuje. Povinnost zajišťovat vyjádření provozovatele veřejné telekomunikační sítě o existenci vedení ve staveništi (§ 101 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb.), kterou rovněž argumentovala žalobkyně, se týká situace, kdy probíhá řízení dle stavebního řádu, přičemž není zřejmé, zda v tomto případě takové řízení ohledně terénních úprav probíhalo. Především však stíhá stavebníka, tedy investora resp. objednatele, nikoli dodavatele. Správně soud I. stupně také zvažoval možnou odpovědnost dle ust. §§ 2910 resp. 2900 o. z., a i zde považuje odvolací soud jeho závěry za správné.
13. Poukazuje-li žalovaná na judikát Nejvyššího soudu ČR ve věci sp. zn. 25 Cdo 5329/2016 (jímž se zabýval i soud I. stupně), je třeba uvést, že se týkal odpovědnosti dle § 420a obč. zák., tedy právní úpravy, která neměla ustanovení obdobné § 2629 o. z.
14. Odvolatelce je však nutno dát za pravdu v tom, že se nijak nevypořádal s možností odpovědnosti za škodu dle § 2926 o. z. Podle uvedeného ustanovení platí, že kdo, byť oprávněně, provádí nebo zajišťuje práce, jimiž se jinému působí škoda na nemovité věci, nebo jímž se držba nemovité věci znemožní nebo podstatně ztíží, nahradí škodu z toho vzniklou.
15. Odvolací proto zvažoval, zda nárok nelze podřadit pod uvedené ustanovení. K tomu bylo třeba vyřešit otázku, zda kabely uložené pod povrchem pozemku tvořící součást sítě elektronických komunikací, tedy druh inženýrské sítě, mají povahu nemovité věci.
16. Argumentace žalobkyně ustanovením § 104 odst. 10 zákona č. 127/2005 Sb., jež uvádí, že síť elektronických komunikací (mimo jiné včetně podzemního komunikačního vedení) není součástí

pozemku a považuje se za inženýrskou síť, sama o sobě nepostačuje k závěru, že jde o věc nemovitou.

17. Nemovitou věc definuje § 498 odst. 1 o. z., přičemž součástí sítě elektronických komunikací v podobě pozemního kabelu nespadá do první věty uvedeného ustanovení. Podle věty druhé pak stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá.
18. Poškozené kabely byly součástí sítě elektronických komunikací, tudíž o nemovitou věc by šlo v případě, že tuto síť resp. její součást (předmětné kabely) nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty.
19. Žalobkyně před soudem I. stupně do koncentrace řízení neuváděla žádná skutková tvrzení k tomu, zda předmětné kabely bylo možno přenést z místa na místo bez porušení podstaty sítě. Odvolací soud však shledal, že k tomuto nebylo v daném případě třeba skutkových tvrzení, neboť je lze považovat za obecně známou skutečnost ve smyslu § 132 o. s. ř. Kabelové vedení, které je součástí sítě spojující jí obsluhované body, je vedeno určitou trasou, která by dle technických požadavků měla tyto body efektivně spojit. Nepředpokládá se tedy, že by vedla nějak libovolně, klikatě apod. Délka kabelů je tedy taková, aby postačila na toto efektivní spojení (s případnou dílčí rezervou odpovídající pronesení kabelu či eventuálnímu tepelnému pnutí). „Přenesení“ kabelu (jako součástí sítě), jímž je namístě v daném kontextu rozumět jeho přemístění pak nutně způsobí dočasné přerušování sítě. Jelikož podstatou sítě je zde vedení elektronických informací, dojde tím k porušení její podstaty.
20. Lze jistě namítnout, že takové přenesení kabelu je technicky možno provést i bez přerušování sítě (např. tak, že nejprve je vytvořeno paralelní spojení bodů a teprve poté dojde k přerušování a přemístění původního). Takový výklad však nepovažuje odvolací soud za správný. Přemístění bez narušení podstaty sítě by muselo být možné bez náročnějších technických opatření. Koneckonců, i kostel v bývalém Mostě byl do nového Mostu po náročné přípravě i realizaci přemístěn bez porušení jeho podstaty a nikdo nepochybuje, že jde o nemovitost.
21. Ve prospěch výkladu, že podzemní kabely jako součástí sítě elektronických komunikací, měly povahu nemovitosti, svědčí též funkce celé sítě a její společenský i hospodářský význam. Ten lze včetně potřeby ochrany této sítě vyvodit z řady ustanovení zákona č. 127/2005, ale též z povahy a konstrukce většiny inženýrských sítí, včetně jejich posuzování jako stavby dle stavebního práva. Podpůrně lze odkázat i na argumentaci důvodovou zprávou a citovanou komentářovou literaturou žalobkyně uvedenou v bodě 2. odůvodnění, jakož i na závěry rozsudku Okresního soudu v Opavě ve věci č. j. 138 C 51/2018, který v obdobném případě dovodil, že inženýrská síť (síť elektronických komunikací) je třeba pokládat za nemovitou věc.
22. Jakkoli jde o jedno rozhodnutí okresního soudu, jeví se odvolacímu soudu jako argumentačně přesvědčivé, přičemž v informačním systému ASPI nebyla nalezena konkrétní judikatura k dané otázce a část komentářové literatury se k řešení této otázky staví nejednoznačně, s tím, že bude záležet na konkrétním typu inženýrské, na tom zda jde o síť veřejnou či na tom, k čemu a komu konkrétně slouží. Nebyl však nalezen názor opačný.
23. K námitce žalované, že prováděné práce se nijak netýkaly těchto sítí jakožto údajné věci nemovité, uvádí odvolací soud, že ust. § 2926 o. z., hovoří o škodě způsobené na nemovité věci „jinému“, je tedy zřejmé, že není míněna škoda způsobená prováděním prací smluvnímu partneru, nýbrž třetí osobě.
24. Odvolací tedy shledal odpovědnost žalované za škodu dle § 2926 o. z., a dále zvažoval, zda tu nejsou podmínky pro aplikaci § 2918 věty první o. z., podle které se povinnost škůdce nahradit škodu poměrně sníží, pokud škoda vznikla nebo se zvětšila následkem okolností, které se přičítají poškozenému. A to základě zjištění, že poškozené kabely nebyly uloženy v předepsané hloubce. Shledal však, že vzhledem k tomu, že kabely byly uloženy sice v hloubce menší, avšak nikoli blízko

povrchu pozemku, uplatní se věta druhá tohoto ustanovení – tedy že tyto okolnosti se na škodě podílely jen zanedbatelně. Jelikož totiž žalovaná prováděla práce těžkým strojem u vědomí (nesprávného), že v pozemku se žádné kabely nenacházejí, tedy bez nějaké opatrnosti, zohlednění hmotnosti stroje a způsobem, jako na pozemku bez kabelů, lze předpokládat, že k jejich poškození by došlo i v případě uložení v předepsané hloubce.

25. Proto, když otázka výše škody i prodlení byla mezi stranami nesporná, odvolací soud rozsudek ve výroku I. dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil a žalobě vyhověl.
26. Vzhledem ke změně rozsudku ve prospěch žalobkyně bylo nutno také znovu rozhodnout o nákladech řízení před soudem I. stupně spolu s náklady tohoto řízení odvolacího. Jelikož žalobkyně byla plně úspěšná, má proti žalované dle § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů jí vzniklých. Proto odpadá přezkum správnosti původního nákladového výroku ve prospěch žalované.
27. Její náklady tvoří soudní poplatky ze žaloby a z odvolání 2x 6 174 Kč a dále náklady právního zastoupení. Odměna advokáta činí 6 060 Kč za úkon právní služby (§ 7 bod 5. vyhl. č. 177/96 Sb.). V řízení před soudem I. stupně jde o 11 úkonů: příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, sepsání předžalobní výzvy, repliku k vyjádření žalované, účast u jednání v září 2019, v lednu 2020 – přes 2 hodiny, v červnu 2020 – přes 2 hodiny, další jednání v červnu 2020 a závěrečný návrh. Účelnými nebyly shledány doplnění tvrzení a důkazů (č.l. 65) a replika (č.l. 72) jelikož kompletní tvrzení a důkazní návrhy měly být již v žalobě, obsah repliky bylo namíste přednést přímo při jednání. V odvolacím řízení jde o 4 úkony: odvolání, vyjádření k odvolání žalované počítané polovinou, protože šlo jen o náklady řízení, účast u 2 jednání. Ke každému úkonu bylo přičteno 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů advokáta a 21% DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně do 2 měsíců od jeho právní moci.

Praha 28. dubna 2021

JUDr. Zdeněk Stibrál v. r.
předseda senátu